

К. І. ВОЛИНЕЦЬ (канд. пед. наук, доц.)

Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка

**УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
ПЕДАГОГІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ КОМПЛЕКСУ
«ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ – УНІВЕРСИТЕТ»**

У статті розкрито деякі аспекти вдосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному процесі комплексу «педагогічний коледж – університет». Висвітлено особливості підготовки конкурентоспроможних фахівців у вищому педагогічному навчальному закладі.

Ключові слова: *вищий навчальний заклад, професійна підготовка майбутніх педагогів, освітнє середовище, технологія навчання, комплекс «педагогічний коледж – університет».*

Постановка проблеми. Процес істотних змін у системі освіти європейських держав передбачає створення європейського простору вищої освіти (European Higher Education Area) для гармонізації національних освітніх систем, підвищення мобільності студентів, викладачів і європейських громадян на ринку праці, забезпечення якості освіти, створення умов для навчання протягом усього життя і посилення, таким чином, конкурентоспроможності європейської вищої освіти. Посилення процесів глобалізації, загострення конкурентоспроможності фахівців поширилося на всі сфери суспільного життя, актуалізувало питання національної освіти. У створенні власної концепції розвитку національної системи освіти Україна має певні здобутки. Оновлення сутності навчання є визначальною складовою формування освіти в державі й передбачає приведення його у відповідність до сучасних потреб як особистості, так і суспільства. Серед стратегічних завдань освітньої галузі, що визначені в Законах України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, Державній національній програмі „Освіта” (Україна ХХІ століття), Національній доктрині розвитку освіти в Україні особливе місце відводиться активізації людського фактору, забезпеченню можливості розвитку творчого потенціалу кожної людини.

Проблема вдосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному процесі комплексу «педагогічний коледж – університет» становить актуальність, оскільки професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів потребує певних змін: підвищення ролі особистої значущості професійної діяльності вчителя; постійного і системного збагачення теоретичного матеріалу новими моделями і технологіями особистісно орієнтованого навчання та навиками їх оперування; піднесення мотиваційного рівня професійно-педагогічної підготовки студентів, надання йому статусу особистої значущості, використовуючи при цьому форми і засоби самореалізації особистості; збільшення самостійного навантаження студентів за рахунок його урізноманітнення.

Проблемами професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів у комплексі «педагогічний коледж – університет» залишаються: розходження державних установок у вищій освіті та практиці навчального процесу; падіння інтересу до вивчення психолого-педагогічних дисциплін через змістовне перевантаження, дублювання матеріалу та відірваності його від практичних потреб школи; невідповідність технологій навчання існуючим вимогам до рівня їх готовності; відірваність форм, методів, прийомів навчання від особистості студента; недооцінювання ролі діалогу в процесі професійно-педагогічної підготовки; формальність спілкування викладачів і студентів.

Отже, виникає необхідність у підвищенні рівня ефективності професійної підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному процесі комплексу «педагогічний

коледж – університет», що уможливило підготовку творчого педагога-професіонала такого рівня, який би був конкурентоспроможним на ринку освітніх послуг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що проблемі професійної підготовки майбутніх педагогів присвячено багато досліджень вітчизняних і зарубіжних авторів. Теоретичні та методологічні основи окресленої проблеми знайшли відображення у працях корифеїв педагогічної думки О. Духновича, Я. Коменського, А. Макаренка, О. Мороза, М. Стельмаховича, Б. Ступарика, В. Сухомлинського, К. Ушинського. В останні десятиріччя різні аспекти проблеми підготовки майбутніх педагогів активно вивчаються вітчизняними вченими В. Андрущенко, А. Богуш, І. Зязюном, Н. Ничкало, В. Паламарчук, О. Пехотою, О. Савченко, В. Семиченко, С. Сисоєвою та ін.

Аналіз публікацій сучасних науковців дав можливість з'ясувати стан зазначеної проблеми з позицій загальнотеоретичного, науково-педагогічного та спеціального підходів і показав недостатню вивченість теоретико-методологічних і методичних основ, механізму та шляхів їх використання на практиці, зокрема навчальне і методичне забезпечення студентів і викладачів вищих навчальних закладів. Водночас традиційна система підготовки майбутніх педагогів не повною мірою виконує поставлені завдання. Тому виникає суперечність між потребами суспільства в педагогах, готових до інноваційної діяльності в системі освіти і професійною компетентністю педагогів, яких готують вищі педагогічні навчальні заклади.

Мета даної публікації полягає в обґрунтуванні необхідності вдосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному процесі комплексу «педагогічний коледж – університет».

Виклад основного матеріалу. Одним із завдань єдиного загальноєвропейського простору в галузі вищої освіти є підготовка студентів до професійної роботи і подальшого отримання і розвитку компетенції. З огляду на зазначене для вирішення завдання підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному комплексі «педагогічний коледж – університет», необхідно на основі подальшого розвитку набутих у педагогічному коледжі знань докорінно оновити зміст викладання дисциплін за професійним спрямуванням в університеті. Це вимагає нової орієнтації цілей, принципів, змісту, методик викладання, оцінювання набутих знань відповідно до визначених у освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівця типових знань та вмінь і також їх застосування в його діяльності.

На сучасному етапі модернізації освіта в цілому відходить від тотальної уніфікації навчально-виховного процесу, змінюється на засадах демократизму, національної спрямованості, гуманізації, особистісної орієнтації.

Практика діяльності педагогічних працівників у навчальних закладах м. Києва доводить, що традиційні педагогічні підходи щодо підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному процесі комплексу «педагогічний коледж – університет» до практичної роботи часто не спрацьовують, а звідси наявний рівень професійної компетентності фахівців із вищою педагогічною освітою не може задовольняти потреби сьогодення. Тож підготовка майбутніх педагогів у навчально-виховному комплексі «педагогічний коледж – університет» до інноваційної діяльності пов'язана з важливими науковими та практичними завданнями. Звернення до проблем інноватики і відокремлення їх як найважливішого напрямку сучасної наукової думки є результатом усвідомлення зростаючої динаміки інноваційних процесів у суспільстві [1; 3; 4].

Аналіз публікацій сучасних науковців щодо інноваційних процесів в освіті дали можливість уточнити основні поняття нашого дослідження, а саме:

- інновація - це новий педагогічний засіб (ідеї, підходи, методи, технології), комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які в поданому вигляді у таких сполученнях ще не використовувалися в конкретній освітній установі або в діяльності окремого суб'єкту;

- інноваційна діяльність – діяльність із створення, використання, розповсюдження нового в освіті;

- інноваційна діяльність педагога-дошкільника – складова частина його педагогічної

діяльності з освоєння, проектування, реалізації, оцінки і коректування інновації в системі освіти;

- інновація в освіті - створення пізнавально-активного поля позитивного потенціалу навчання учнів, в якому кожна дитина відчуває себе комфортно, цікаво, затишно, де забезпечується розвиток вільної особистості, задовольняються її освітні потреби та інтереси, душевне задоволення, культивується віра дитини в саму себе;

- готовність педагогічних працівників до інноваційної діяльності в освіті – володіння комплексом узагальнених знань і професійних умінь, які дають можливість педагогу продукувати та приймати нововведення, вносити нові елементи у традиційну систему навчання учнів; характеризується вищим ступенем творчості педагога, що дозволяє створювати особливий світ, в якому навчаються діти.

Сучасні наукові дослідження філософів і психологів засвідчують, що інновації у професійній діяльності педагога мають два джерела – суб'єктивне і об'єктивне. Суб'єктивне визначається особливостями індивідуальної свідомості педагога, а саме його відкритістю до сприйняття нового, незалежністю від стереотипів і шаблонів. Створюючи у свідомості ідеальну модель діяльності, він визначає її загальну спрямованість, свою мету, мобілізує свій психічний стан, знання, вміння та навички на відтворення цієї моделі. Свідомість регулює внутрішнє намагання педагога до активного пошуку створення нових зразків професійної діяльності, вибору серед них найбільш доцільних. Але чи буде це намагання реалізовано, залежить від зовнішніх, соціальних обставин, які обмежують або розширюють той простір, в якому педагог як суб'єкт діяльності може реалізувати свої намагання і цілепокладання. До зовнішніх обставин можна відносити рівень інноваційного середовища, створення новітніх типів навчальних закладів, формування структурних підрозділів нового типу, освітніх центрів тощо.

Інноваційна діяльність коледжу в умовах університету, до складу якого він входить на правах структурного підрозділу, забезпечує диференційований (у залежності від змісту майбутньої професійної діяльності, кваліфікації, індивідуальних можливостей студента тощо) та інтегрований (координація різних типів навчальних закладів, установ та організацій) підходи до формування освіти, закладається принципово новий зміст освіти, закладаються цілі кожного із ступенів згідно із загальними цілями підготовки педагогів, яким підпорядковані всі структурні підрозділи. До структури комплексу в умовах університетської освіти увійшли програми бакалавра, спеціаліста, магістра, різні форми професійного розвитку (педагогічні майстерні, лабораторії, наукові та науково-методичні центри), функціонує аспірантура, спеціалізовані ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій.

В умовах університету кожний окремий етап, або ступінь підготовки, є завершеним, але не замкненим, бо саме це дає з однієї сторони людині нову набуту якість, яка виражена у відносній цілісності і доцільності для практичної діяльності отриманої системи знань і вмінь, а з іншої – є можливістю та гарантією отримання більш високого професійно-освітнього рівня у відповідності з нахилами, здібностями і суспільними потребами.

Така організація педагогічної освіти має ряд інших переваг: скорочення терміну навчання, що дає економічний ефект; поповнення кращими студентами груп університету шляхом зарахування за рейтингом на вільні місця випускників коледжу, а головне, підготовка для системи освіти професійно компетентних педагогів, здатних жити в гармонії з суспільством і природою, з внутрішньою потребою до саморозвитку та самовдосконалення.

Наприклад, У Київському університеті імені Бориса Грінченка підготовку молодших спеціалістів зосереджено в педагогічному коледжі, а підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів – в Інститутах, які входять до складу університету на правах структурних підрозділів (Інститут післядипломної педагогічної освіти; Інститут лідерства, освітнього законодавства і політики; Інститут психології і соціальної педагогіки;

Гуманітарний інститут; Інститут дошкільної, початкової і мистецької освіти). У кожному Інституті підготовка фахівців здійснюється за певним напрямом або за групою споріднених напрямів за спеціальностями, охопленими цими напрямами, а також зосереджені відповідні наукові школи, науково-дослідні лабораторії та центри, які відповідають заявленим напрямам.

Підготовку молодших спеціалістів зосереджено у педагогічному коледжі, а підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів - в Інститутах. У кожному Інституті підготовка фахівців здійснюється за певним напрямом або за групою споріднених напрямів та спеціальностями, охопленими цими напрямами, а також зосереджені відповідні наукові школи, науково-дослідні лабораторії та центри, які відповідають заявленим напрямам.

У рамках нашого дослідження ми звертаємо увагу на цілеспрямований навчально-виховний процес, прагнемо знайти розумний баланс між академічними знаннями і прагматичними вміннями у системі комплексу «педагогічний коледж – університет». Ми вважали за доцільність оновити програми дисциплін педагогічного циклу, надавши їм розвивального характеру, а для цього їх було спрямовано на максимальне задоволення інтелектуальних, духовних і професійних запитів як студента, так і викладача; зорієнтовано на розвиток їх педагогічних здібностей і педагогічного мислення. При цьому ми намагалися враховувати особливості функціональної асиметрії головного мозку студента; сформувані педагогічну спрямованість особистості; враховувати особливості впливу акцентуацій характеру студента на продуктивність майбутньої професійної діяльності.

Механізм організації професійно-педагогічної підготовки, зорієнтованої на формування готовності майбутнього вчителя до реалізації особистісного навчання, вимагає від викладача педагогічного університету таких дій: рефлексування у своєму життєвому досвіді власне педагогічних елементів; показ через свою діяльність і поведінку переваги тих цінностей, до яких він залучає своїх студентів; критична оцінка і переоцінка власних цінностей як спосіб спонукання своїх студентів до аналогічних дій; пошук у студентах «точки опори» – динамічно розвивальних особистісних сенсів і пріоритетів; прийняття інших точок зору і світоглядів; самоутвердження особистості педагога через власне залучення до цінностей і досвіду студентів.

Процес навчання в педагогічному університеті має бути організований таким чином, щоб він активізував механізм особистісно-професійного розвитку кожного студента та викладача. Це можливо за наявності таких умов: створення особистісно стверджуючих ситуацій, перенесення спілкування в діалогічну площину, формування позитивних Я-образів, створення ситуації успіху, зміни позиції викладача стосовно студента в напрямку гуманізації та демократизації.

Якщо авторитарне навчання було зорієнтоване на авторитарну передачу знань і цінностей, то особистісно орієнтоване актуалізує залучення студентів до світу ідей, ідеалів і цінностей.

Особистісно орієнтоване навчання реалізується через діяльність, що має не тільки зовнішні атрибути спільності, але й своїм внутрішнім змістом передбачає співробітництво, саморозвиток суб'єктів навчального процесу, виявлення їх особистісних функцій. Реально забезпечити ці цілі можливо лише через спеціально проєктований і організований освітній процес, що при збереженні своєї основної структури (функцій, змісту, засобів, методів, критеріїв навчання) повинен будуватися на принципово іншій технології.

Особистісно орієнтована технологія як змістова техніка реалізації особистісно орієнтованого навчального процесу є одночасно системним методом створення, застосування і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських індивідуальних ресурсів та їх взаємодії, що своїм завданням вважає оптимізацію форм особистісно орієнтованої освіти.

Призначення особистісно орієнтованих технологій полягає в тому, щоб підтримувати та розвивати природні риси студента, його здоров'я та індивідуальні здібності, допомагати в

становленні його суб'єктності, соціальності, культурної ідентифікації, творчої самореалізації особистості.

Професійно-педагогічна підготовка – це соціально обумовлена цілісність учасників університетської освіти, взаємодіючих на основі співробітництва між собою, оточуючим і його духовними й матеріальними цінностями, що спрямовані на формування творчого педагогічного потенціалу особистості. Сутність бінарної професійно-педагогічної освіти характеризується формуванням і проявами у майбутнього фахівця властиво внутрішньої рефлексії, що виводить студента за його межі, проясняє як цінності професійно-педагогічної діяльності, так і самого студента. Звідси гуманізація процесу університетської освіти передбачає його кінцевою ціллю не знання, а цілісний розвиток майбутнього фахівця.

Ми відзначаємо можливість і доцільність розгляду проблеми формування творчого педагогічного потенціалу студента в координатах, пов'язаних як із зовнішніми факторами (професія, педагогічна діяльність, безпосередньо навчальний процес університетської освіти), так і з внутрішніми.

З огляду на вищезазначене, прагнення студента до актуалізації власного творчого професійно-педагогічного становлення може відбуватися у трьох взаємопов'язаних площинах і розглядатися як: розуміння необхідності професійно-педагогічних знань і способів діяльності, суб'єктивні передумови творчої педагогічної діяльності, суб'єктної потреби визначення професійно-педагогічних цінностей (цілі, мотивація, цінності професійної самоактуалізації) – інформаційно-когнітивна площина; як осмислення себе, усвідомлення позитивних і негативних аспектів власної діяльності, оцінка та самооцінка власного почуття, регулювання самореалізації, своїх стосунків та прийняття рішень – індивідуально-сміслової площина; як здатність до конструктивного, нестандартного мислення і поведінки, а також усвідомлення та розвитку свого досвіду, результат креативної діяльності – креативно-діяльнісна площина. Це додається у структуруванні блоків актуалізації творчого педагогічного потенціалу студента. У кожній площині вирішуються певні завдання, які можна віднести до однойменних блоків: інформаційно-когнітивний, індивідуально-смісловий, креативно-діяльнісний блоки творчого педагогічного потенціалу [10, с. 66–67].

Узагальнений досвід Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка щодо підвищення рівнів готовності майбутніх педагогів до інноваційної діяльності у практичній професійній діяльності показав, що за умов створення освітнього середовища, яке забезпечувало б професійно-творчий розвиток майбутніх педагогів на основі впровадження особистісно орієнтованого навчання та його колективного способу із роботою в малих групах, проведення тренінгових занять із залученням майбутніх педагогів у поле дії конкретних професійних, соціальних, психологічних і педагогічних ситуацій, впровадження технології проектного навчання, уможлиблюється якісна результативність професійної підготовки конкурентоспроможних фахівців до інноваційної діяльності в системі комплексу «педагогічний коледж – університет».

Упровадження технології проектного навчання сприяє розвитку таких особистісних якостей студентів, як самостійність, ініціативність, здатність до творчості, безумовно, необхідних сучасній випускникові вищого навчального закладу, дозволяє розпізнати його насувні інтереси і потреби і становить технологію, розраховану на послідовне виконання навчальних проектів.

Проект у контексті освіти характеризується як результативна діяльність, що здійснюється у спеціально організованих педагогом умовах [5; 8]. Навчання має бути орієнтоване на доцільну діяльність студентів та відповідати їх особистим інтересам. Основною дидактичною одиницею навчального процесу стає взята з реального життя і особисто значуща студентів проблема. Вони повинні самостійно або спільними зусиллями в групі її вирішити, застосувавши необхідний досвід часом з різних галузей науки, і

отримати реально відчутний результат. Вся проблема та шляхи її вирішення, таким чином, набувають контури проектної діяльності [2]

Питання добору та змісту проектних завдань, а також методики виконання творчих проектів, що стали об'єктом вивчення у вітчизняній і зарубіжній педагогічній літературі (І. Єрмаков, О. Коберник, В. Сидоренко та ін.), дають можливість найбільш повно врахувати здібності, потреби, освітні нахили студентів, їхні наміри і професійні інтереси. Дослідженнями вчених [4, 5, 6, 7, 8, 9, 11; 12] встановлено, що проектна діяльність виступає важливим компонентом системи продуктивної освіти і становить нетрадиційний спосіб організації освітніх процесів через активні способи дій (планування, прогнозування, аналіз, синтез), спрямованих на реалізацію особистісно-орієнтованого підходу в оволодінні майбутньою професією.

Основна теза сучасного розуміння проектної методики зводиться до такого: «Все, що я пізнаю, я знаю, для чого це мені треба і де і як я можу ці знання застосувати» [6]. У проекті поряд з науковою (пізнавальною) стороною рішення завжди присутні емоційно-ціннісна (особистісна) і творча сторони. Саме емоційно-ціннісний і творчий компоненти змісту визначають, наскільки значимо для студентів проект і як самостійно він виконаний. Дана технологія будується з урахуванням принципів гуманізації, індивідуалізації, комунікативності, а також діяльнісного та ціннісного підходів, орієнтованих не тільки на формування знань і умінь в учнів, а й на самореалізацію їх особистості. Як стверджував Tom Hutchinson, проектні роботи є дуже особистим. У змодельованому проекті студенти пишуть про своє життя, свої мрії та фантазії, свої власні дослідження за темою, що їх цікавить [13]. Найбільш істотними особливостями проектного навчання є діалогічність, проблемність, інтегративність, контекстність. Проблемність виникає при вирішенні проблемної ситуації, яка спричиняє початок активної розумової діяльності, проявів самостійності в студентів, внаслідок того, що вони виявляють суперечності між відомим їм змістом і неможливістю пояснити нові факти та явища. Вирішення проблеми нерідко призводить до оригінальних, нестандартних способів діяльності і результатів.

Інтегративність проектної технології означає оптимальний зріз сформованих концепцій засвоєння знань і теорій навчання [12]. Побудова навчального процесу, орієнтованого на виконання студентами проектів, будується не в логіці досліджуваного навчального предмета, а в логіці їх діяльності. Звідси у проектному циклі допускаються інформаційні паузи для засвоєння змісту нового матеріалу, передбачається виконання проектів в індивідуальному темпі у вигляді випереджальних самостійних завдань дослідницького, практичного характеру під керівництвом викладача на основі власного вибору студентів. У навчанні студентів застосовуємо різні типи проектів, які розкривають проектну технологію.

Експертна оцінка проектів здійснюється за різними діагностичними параметрами, що включає такі аспекти: мотиваційний, ціннісний, пізнавальний, комунікативний, організаційний. Проектна технологія включає проміжну і підсумкову оцінку проекту і здійснюється або викладачем, або незалежними експертами з числа студентів. З метою пережиття студентами ситуації успіху організується спільне обговорення проекту викладачем і студентами. При впровадженні проектної технології створюються умови для ціннісного переосмислення, діалогу при освоєнні змісту освіти, застосування і набуття нових знань і способів дії.

В останній час викладачами вищих педагогічних навчальних закладів застосовується такий метод навчання, як ділові ігри. Ділові ігри – це моделювання певної реальної педагогічної ситуації, фрагмента уроку. Вони мають метою посилення практичної спрямованості заняття, максимальне наближення її до професійної діяльності майбутніх учителів. Ділові ігри повинні готуватися заздалегідь: складання сценарію, пояснення його мети, розподіл ролей і проведення консультацій, підготовка обладнання, наочності.

На основі характеристики способів залучення студентів до вирішення методичних завдань виділяємо такі типи педагогічних ситуацій: уявні та реальні. В реальних педагогічних ситуаціях виділяються типи в залежності від позиції, яку займає в ній студент: 1) позиція спостерігача, тобто студент сприймає деякі форми навчальної діяльності викладача збоку; 2) позиція активного учасника навчального процесу.

У процесі співпраці педагога і студента доцільним є створення різноманітних комплексів педагогічних ситуацій, в яких названі типи взаємодіють варіативно, забезпечуючи гнучкість, різнобічність і диференційованість виховних впливів, стимулюючи пізнавальну активність і самостійність студентів та збагачуючи їх реальний досвід.

Висновки. Таким чином, проблема вдосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному процесі комплексу «педагогічний коледж – університет» становить актуальність.

Встановлено, що цілеспрямований навчально-виховний процес, знаходження розумного балансу між академічними знаннями і прагматичними вміннями у системі комплексу «педагогічний коледж – університет» уможливорює професійно-творчий розвиток майбутніх педагогів на основі впровадження особистісно орієнтованого навчання та його колективного способу із роботою в малих групах, проведення тренінгових занять із залученням майбутніх педагогів у поле дії конкретних професійних, соціальних, психологічних і педагогічних ситуацій, впровадження технології проектного навчання. Доведено, що ефективності удосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів у навчально-виховному процесі комплексу «педагогічний коледж – університет» сприяє оновлення програм дисциплін педагогічного циклу, надання їм розвивального характеру і спрямування на максимальне задоволення інтелектуальних, духовних і професійних запитів як студента, так і викладача; зорієнтованих на розвиток їх педагогічних здібностей і педагогічного мислення.

Література:

1. Дичківська І. М. Основи педагогічної інноватики : навчальний посібник / І. М. Дичківська. – Рівне : Зелент, 2001.
2. Дьюи Дж. Школи будущего / Дж. Дьюи, Э. Дьюи. – Берлин : Госуд. изд-во. РСФСР, 1922. – 178 с.
3. Інноваційні педагогічні технології: Словник-довідник / автор-упорядник І. М. Дичківська. – Рівне : РДГУ, 2003. – 43 с.
4. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. /О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; за ред. О. І. Пометун. – К. : А.С.К., 2005. – 192 с.
5. Крупская Н. К. О методе проектов: стенограмма доклада на конференции по методу проектов / Н. К. Крупская. – Москва – Ленинград : Госуд. учеб. пед. изд-во, 1931. – 22 с.
6. Матяш Н. В. Проектный метод обучения в системе технологического образования // Педагогика. – 2000. – № 4. – С. 39.
7. Пехота О. М. Особистісно орієнтована освіта і технології / О. М. Пехота // Неперервна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: монографія / за ред. І. А. Зязюна. – К. : Віпол, 2000. – С. 274–318.
8. Чечель И. Метод проектов или попытка избавить учителя от обязанности всезнающего оракула / И. Чечель // Директор школы. – 1998. – № 3. – С. 11.
9. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Полат Е.С.. М., 1999.
10. Оцінювання та відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект : науково-методичний посібник / за ред. Л. Даниленко. – К. : Логос, 2001. – 185 с.
11. Серьожникова Р. К. Бінарна професійно-педагогічна освіта як передумова формування творчого педагогічного потенціалу майбутнього викладача / Р. К. Серьожникова // Наукові праці. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія. Випуск 7 (167) – Донецьк:

- ДВНЗ «ДонНТУ», 2010. – 237 с.
12. Fried-Booth Diana L. Project Work / Diana L. Fried-Booth / – Oxford University Press, 1986. – 89 p.
 13. Hutchinson Tom. Introduction to Project Work / Tom Hutchinson / – Oxford University Press, 1991. – 23 p.
 14. Phillips Diane. Projects with Young Learners / Diane Phillips, Sarah Burwood, Helen Dunford / – Oxford University Press, 1999. – 180 p.

Надійшла до редколегії 5.10.2010

Волынец К. И. Совершенствование профессиональной подготовки будущих педагогов в учебно-воспитательном процессе комплекса «педагогический колледж - университет».

В статье раскрыты некоторые аспекты совершенствования профессиональной подготовки будущих педагогов в учебно-воспитательном процессе комплекса «педагогический колледж - университет». Освещены особенности подготовки конкурентоспособных специалистов в высшем педагогическом учебном заведении.

Ключевые слова: *высшее учебное заведение, профессиональная подготовка будущих педагогов, образовательная среда, технология обучения, комплекс «педагогический колледж - университет».*

Wolyniec K. I. Improvement of professional training of future teachers in educational process of a complex "training college - University"

The article explores some aspects of improving professional training of future teachers in the educational process of the "Teachers College – University". Features of training top professionals in the higher educational establishment.

Key words: *higher education, professional training of future teachers, educational environment, educational technology, complex "Teachers College – University".*